



آقایان: مهندسین، ماسان و کشاورزی
خراسان رضوی

صور تجلسه کمیسیون آب و محیط زیست

عادی ■ فوق العاده □ مشترک □

کد مدرک: CO-F04-02
صفحه 1 از 4

رییس جلسه: محمد علی قناد زاده دبیر جلسه : عماد رجحانی محل جلسه: ساختمان شماره ۲
شماره جلسه: ۱۴ تاریخ برگزاری: ۲۵ / ۰۶ / ۱۴۰۳ ساعت شروع : ۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۹:۳۰

دستور کار جلسه:

✓ بازار آب و راهکارهایی برای مدیریت مسئله آب استان

❖ اهم موارد مطرح شده:

«محمد علایی» رئیس کمیسیون آب و محیط زیست: فعال شدن نهاد بازار آب، بخش مهمی از چالش بهره‌وری در این حوزه را حل خواهد کرد. در حوزه بازار آب، تنها اقتصاد آن مدنظر نیست؛ بلکه همزاد آن، باید به مسئله مدیریت صحیح تخصیص آب توجه نمود. در واقع، در صورتی که دولت همراه با راه‌اندازی بازار آب، تخصیص‌های جدید آب را در دستور کار قرار دهد، بازار آب قابل کنترل و مدیریت نخواهد بود. تخصیص آب در دشت‌های بحرانی، ممنوع است و اگر در گذشته، دولت در دشت‌های ممنوعه آب جدید تخصیص نمی‌داد، با مشکلات حاد و جدی فعلی مواجه نبودیم.

در بازار آب، مالکان آب در یک محدوده قانونی به خرید و فروش می‌پردازند؛ لذا بایستی چهارچوبی برای این بازار تعریف شود. در واقع، ضروری است در شهر و استان‌هایی که با خشکسالی مواجه هستند، این چهارچوب تعیین گردد. بر همین اساس، بسته پیشنهادی در این حوزه تبیین و تدوین خواهد شد که همراه با آن، راهکارهایی برای کنترل جمعیت در شهر مشهد نیز ارائه می‌گردد. علایی تصریح کرد: در صورتی که بسته پیشنهادی قابل دفاع و مدونی در حوزه بازار آب تدوین و به دولت ارائه گردد، اغلب چالش‌های موجود در حوزه آب رفع خواهد شد.

در بازار آب، دولت تنها باید نظارگر و بررسی‌کننده استعلامات و تایید یا رد آن‌ها باشد. در صورتی که دولت نقش مدیریتی در این حوزه داشته باشد، موفقیت بازار آب غیرممکن است. ضروری است که کارگروه بازار آب تشکیل و بررسی‌ها در این کمیته صورت و نتیجه گیری نهایی در کمیسیون مطرح گردد تا در عرصه مطالبه‌گری این موضوع بهتر گام برداریم. پیش‌نویس راهکارهای بازار آب در این کمیته تهیه و پس از بررسی نهایی به دولت ارسال خواهد شد.

«عماد رجحانی» دبیر کمیسیون آب و محیط زیست: روش اجرایی تامین آب از بازار آب، تعیین سقف برداشت در بازار آب، دستورالعمل نحوه مبادله و تغییر کاربری موقت و سهم سالیانه چاه در راستای توسعه، از محورهای موضوع تشکیل بازار آب در استان است.

تاکید بر تعیین اهداف شکل‌گیری بازار آب در استان

«غلامرضا ممدوحی»، معاون حفاظت و بهره‌برداری شرکت آب منطقه‌ای خراسان رضوی: به رویکرد جدید برای مدیریت آب نیاز داریم و ضرورت شکل‌گیری بازار آب باتوجه به شرایط فعلی، احساس می‌شود. نصب کنتور بر روی چاه آب و تعیین سهمیه برداشت از راهکارهای استفاده شده برای محدودیت در برداشت است؛ اما متأسفانه باز هم آب اضافه برداشت می‌شود. با عدم تخصیص آب جدید و جلوگیری از حفر چاه جدید، تعادل بخشی در این عرصه تا حدی صورت می‌گیرد.

باید آب در بازار آزاد وجود داشته باشد که صنایع جدید (کسب و کارهایی که به تازگی فعالیت آغاز می‌کنند و آب جدید به آنان تخصیص پیدا نکرده است) امکان خریداری آب از بازار را داشته باشند. همچنین، ضروری است چاه آماده برای برداشت آبی و تامین بازار آب نیز در نظر گرفته شود. نکته اینکه هم اکنون در بازار آب شهرستان خواف، آب وجود دارد؛ اما مشتری برای آن نیست؛ لذا برای هر دشت، باید چهارچوب خاصی برای بازار آب در نظر گرفته شود.



صور تجلسه کمیسیون آب و محیط زیست

عادی ■ فوق العاده □ مشترک □

کد مدرک: CO-F04-02
صفحه 2 از 4

رییس جلسه: محمد علی قناد زاده دبیر جلسه : عماد رجحانی محل جلسه: ساختمان شماره ۲
شماره جلسه: ۱۴ تاریخ برگزاری: ۲۵ / ۰۶ / ۱۴۰۳ ساعت شروع : ۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۹:۳۰

«سید حمید میرقاسمی»، مدیر تحقیقات، برنامه‌ریزی و بررسی‌های اقتصادی شرکت آب منطقه‌ای خراسان رضوی: در برنامه هفتم توسعه، کاهش ۱۰ درصدی مصرف آب در کنار افزایش بهره‌وری برنامه‌ریزی شده است که از ابزارهای در نظر گرفته شده به منظور تحقق این امر، می‌توان به کاهش برداشت آب از چاه‌ها و استفاده از آب تجمیع شده حاصل از بارندگی اشاره کرد. تخصیص آب باید توسط بازار آب انجام شود و بازار باید با توجه به بهره‌وری و کیفیت، بهره‌وری آب را افزایش دهد. تحقق این مهم قطعاً منجر به رقابت سالم و دسترسی همگانی به آب خواهد شد.

«احمد رضا رضازاده» عضو کمیسیون آب و محیط زیست: متأسفانه هماهنگی کاملی میان متولیان مدیریت آب وجود ندارد. در شرایط بحران آب، افزایش تولید و صدور مجوز کسب و کار صنعت در دشت‌های بحرانی، در دستور کار قرار گرفته است. قیمت‌گذاری و خرید و فروش در بازار، بر اساس عرضه و تقاضا است و بر همین اساس، دولت بایستی از دخالت در بازار آب بپرهیزد؛ در غیر این صورت، بازار آب منحرف خواهد شد. از سویی، باید به کیفیت آب و حریم آب در این بازار توجه شود.

تاکید بر تخصیص بودجه برای خرید آب چاه‌های کشاورزی

«وحید اردکانیان»، عضو کمیسیون آب و محیط زیست: مادامی که وزارت نیرو کشاورزان دارای چاه را مالک آب نداند، بودجه برای خرید آب آنان تخصیص نخواهد یافت. دغدغه اصلی در این حوزه، تامین بودجه بوده و لازمه تحقق آن، تغییر تفکر مالکیت آب است.

بازار آب نجات‌دهنده دشتهاست

«اسماعیل برادران حسینی» عضو کمیسیون آب و محیط زیست: متأسفانه راهکارهای شرکت آب و فاضلاب در رفع مشکلات موجود در این حوزه، جدید و بدیع نیست و از شیوه‌های قدیمی برای مدیریت این حوزه استفاده می‌شود. بازار آب می‌تواند آب مورد نیاز صنایع جدید را تامین کند و صنایع آب بر امکان خرید آب از این طریق را دارند. بازار آب باید در دشت‌های بحرانی فعالیت کند؛ این بازار نجات‌دهنده دشتهاست.

«حمیدرضا رضوی خبیر»، عضو کمیسیون آب و محیط زیست: مادامی که بستر قانونی بازار آب ایجاد نشود، فعالیت در این عرصه استمرار نخواهد داشت. متأسفانه نگاه اقتصادی در طرح فعلی بازار آب وجود ندارد. عرضه آب در مناطق مشهد باید به نحوی باشد که تقاضا برای آن وجود داشته باشد. دستورالعمل ایجاد بازار آب باید دارای نگاه چند بعدی و ملی باشد.


«احمد جعفریان»، رئیس هیات مدیره انجمن آب تربت حیدریه عنوان کرد: آب باید به صورت جیره‌بندی به بخش‌های مختلف اختصاص یابد و ضروری است که مالکیت آب مشخص گردد.

«امیر گرد نوشهری»، مدیر دفتر تحول اداری شرکت آب منطقه‌ای خراسان: مالکیت آب همانند زمین دارای چهارچوب است. قانون‌گذار براساس قوانین دیگر، اقدام به تدوین آیین‌نامه شکل‌گیری بازار آب خواهد کرد. در این زمینه نباید فراموش کرد که حق انتفاع در اختیار دولت است.

امکان تعیین مالکیت آب در شرایط فعلی وجود ندارد

«سید محمد رضا علوی مقدم» عضو کمیسیون آب و محیط زیست: مبانی نوین مدیریت آب، باید به صورت جامع و کامل بررسی گردد و بازار آب باید دارای چهارچوب و بستر مناسب باشد. باتوجه به اینکه اطلاعات صحیحی از وضعیت و شرایط فعلی وجود ندارد، بازار آب و ایجاد آن امکان‌پذیر نیست. همچنین، در شرایط فعلی تعیین مالکیت آب امکان‌پذیر نیست و متولیان بهره‌بردار آب، پاسخگوی تعیین مالکیت آب نیستند.


«غلامحسین هادی زاده»، عضو کمیسیون آب و محیط زیست: تاریخ مصرف در بازار آب باید مشخص گردد. ثبات بازار و وجه تضمین بازار نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. تجربه ایجاد بازار آب در برخی نقاط کشور وجود دارد و باید به تجربیات گذشته

کد مدرک: CO-F04-02 صفحه 3 از 4	صورتجلسه کمیسیون آب و محیط زیست عادی ■ فوق العاده □ مشترک □	 اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی
	رییس جلسه: محمد علی قناده دبیر جلسه: عماد رجحانی محل جلسه: ساختمان شماره ۲ شماره جلسه: ۱۴ تاریخ برگزاری: ۲۵ / ۰۶ / ۱۴۰۳ ساعت شروع: ۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۹:۳۰	

توجه نمود و از اشتباهات پرهیز کرد. همچنین، موضوع تغییر اقلیم بایستی در هنگام تعیین دستورالعمل و سیاست‌گذاری‌های این حوزه مدنظر قرار گیرد. یکی دیگر از شیوه‌های فروش در بازار آب، ارائه سهام صنایع به کشاورزان در قبال آب دریافتی است.

❖ مصوبات جلسه:

ردیف	دستور کار	شرح مصوبه	اقدامات مرتبط	مهلت اقدام
۱	بازار آب و ارائه راهکارهایی برای مدیریت استان	با توجه به ضرورت مدیریت بهینه منابع آب در استان‌های بحرانی، مصوب گردید که بسته پیشنهادی برای تشکیل بازار آب تدوین شود. این بسته با هدف مدیریت تخصیص و بهره‌وری منابع آبی ارائه خواهد شد.	با طرح موضوع در کمیته تخصصی و از طریق شبکه‌های اجتماعی در فضای مجازی نظرات اعضای کمیسیون در راستای دستورکار تدوین بسته پیشنهادی در قالب بسته پیشنهادی تدوین گردد.	۱ ماه
۲		با توجه به حساسیت موضوع و ملاحظات مترتب بر بازار آب، تجربیات سایر کشورها در زمینه بازار آب استخراج و در تدوین بسته پیشنهادی لحاظ گردد.	انعکاس درخواست مطالعه و الگوبرداری (بیج مارک) از تجربیات سایر کشورها در زمینه بازار آب و مدیریت پایداری منابع آب زیرزمینی و تعارض منافع در قالب بازار آب به دفتر مطالعات و پژوهش‌های اتاق.	۱ ماه

کد مدرک: CO-F04-02 صفحه 4 از 4	صورتجلسه کمیسیون آب و محیط زیست عادی ■ فوق العاده □ مشترک □	 اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی
	رئیس جلسه: محمد علی قناد زاده دبیر جلسه : عماد رجحانی محل جلسه: ساختمان شماره ۲ شماره جلسه: ۱۴ تاریخ برگزاری: ۲۵ / ۰۶ / ۱۴۰۳ ساعت شروع : ۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۹:۳۰	

❖ لیست حاضرین:

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	سازمان مربوطه
۱	محمد علایی	رئیس	کمیسیون آب و محیط زیست
۲	محمدعلی قنادزاد	نائب رئیس	کمیسیون آب و محیط زیست
۳	عماد رجحانی	دبیر	کمیسیون آب و محیط زیست
۴	غلامرضا ممدوحی	نماینده مدیرعامل	آب منطقه‌ای استان
۵	کتایون دل زنده	معاون برنامه ریزی	آب و فاضلاب استان
۶	حمید کافی	مدیریت بهره برداری	آب و فاضلاب مشهد
۷	سید حمید میرقاسمی	مدیریت برنامه ریزی	آب منطقه‌ای استان
۸	امیرگرد نوشهری	کارشناس	آب منطقه‌ای استان
۹	کریم فارسی	عضو	کمیسیون آب و محیط زیست
۱۰	سید محمدرضا علوی مقدم	عضو	کمیسیون آب و محیط زیست
۱۱	اسماعیل برادران حسینی	عضو	کمیسیون آب و محیط زیست
۱۲	غلامحسین هادیزاده رئیسی	عضو	کمیسیون آب و محیط زیست
۱۳	احمدرضا رضازاده	عضو	کمیسیون آب و محیط زیست
۱۴	احد جعفریان	عضو	کمیسیون آب و محیط زیست
۱۵	حمیدرضا رضوی خبیر	عضو	کمیسیون آب و محیط زیست
۱۶	وحید اردکانیان	عضو	کمیسیون آب و محیط زیست